

Udpluk om Josef

Josef bliver solgt som slave

(Første Mosebog kap. 37 vers 1-11)

¹ Nu slog Jakob sig ned i Kanaan, hvor hans far havde boet. ² Her er beretningen om den næste generation i Jakobs familie: Josef var 17 år gammel og vogtede får sammen med sine brødre, der var sønner af hans fars koner Bilha og Zilpa. Josef bagtalte sine brødre over for Jakob, ³der holdt mere af Josef end af sine andre sønner, fordi han havde fået ham i en høj alder.

Jakob fik nu lavet en lang, farvet kjortel til Josef. ⁴ Da Josefs brødre så kjortlen, blev de klar over, at deres far holdt mest af Josef. Det var derfor svært for dem at sige noget som helst pænt til Josef, og de kom til at hade ham. ⁵ Det hele blev kun værre, da Josef engang fortalte sine brødre om en drøm, han havde haft. ⁶ »Hør lige, hvad jeg har drømt,« sagde han. ⁷ »Vi var ude på marken og var ved at binde kornet sammen til neg. Mit neg, der stod i midten, rejste sig pludselig op, mens jeres neg bøjede sig til jorden for mit.« ⁸ »Forestiller du dig, at du skal være vores konge og bestemme over os?« spurgte brødrene, og deres had til ham blev endnu større. ⁹ Senere drømte Josef noget andet, som han også fortalte dem: »Nu har jeg drømt noget igen. Den her gang var det solen og månen og 12 stjerner, der bøjede sig til jorden for mig!« ¹⁰ Han fortalte også sin far om drømmen, men Jakob skældte ham ud: »Hvad er det dog for en drøm? Skal jeg, din mor og dine brødre kaste os til jorden for dig?« ¹¹ Hans brødre blev jaloux på ham, og hans far blev ved med at spekulere over det.

Brødrene sælger Josef som slave

(Første Mosebog kap. 37 vers 12-36)

¹² Engang, da Josefs brødre var taget afsted for at vogte får i Sikem, ¹³⁻¹⁴ sagde Jakob til Josef: »Dine brødre passer på fårene i Sikem. Tag op og se til dem, og kom så tilbage og fortæl mig, hvordan de har det, og hvordan fårene trives.« »Det skal jeg nok,« sagde Josef og tog afsted mod Sikem fra dalen i Hebron. ¹⁵ Mens han forgæves ledte efter sine brødre på marken, mødte han en mand, der spurgte: »Hvad leder du efter?« ¹⁶ Josef svarede: »Mine brødre! Jeg kan ikke finde dem. Ved du, hvor de har drevet deres får hen?« ¹⁷ »De er rejst længere væk,« sagde manden. »Jeg hørte dem sige, at de ville gå videre op til Dotan.« Josef rejste efter brødrene for at finde dem i Dotan. ¹⁸⁻²⁰ Da de så ham på lang afstand, sagde de til hinanden: »Der kommer ham dér 'drømmenes herre'. Lad os slå ham ihjel og smide liget ned i et af hullerne i jorden her. Vi kan sige, at det var et vildt dyr, der åd ham. Så får vi at se, hvad der bliver af hans drømme!« På den måde rottede de sig sammen og lagde en plan om at slå Josef ihjel, inden han var nået frem til dem. ²¹⁻²² Da Ruben hørte om planen, sagde han: »Hvad tænker I på? Vi kan da ikke begå mord! Kan vi ikke nøjes med at smide ham i det

her hul midt i stenørkenen, så vi undgår at bruge vold mod ham?» Han ville nemlig gerne redde Josef og hjælpe ham tilbage til deres far. ²³ Og sådan blev det: Da Josef nåede frem til sine brødre, hev de tøjet af ham ²⁴ og skubbede ham ned i det udtørrede hul.

²⁵ Bagefter satte de sig for at spise. Mens de sad der, fik de øje på en karavane af købmænd fra ismaelitternes stamme. De var på vej fra Gileadbjergene til Egypten med kameler pakket med kostbare parfumer og urter. ²⁶ Ved synet af dem fik Juda en idé. »Hør lige her, det er faktisk dumt at slå vores bror ihjel og så bagefter skulle holde hemmeligt, hvad der er sket med ham,« sagde han. ²⁷ »Hvad med, om vi sælger ham til ismaelitterne? Så er det ikke os, der har gjort ham noget. Han er trods alt vores bror!« Det syntes de andre, var en god idé. ²⁸ Da karavanen nærmede sig, trak de derfor Josef op af hullet og solgte ham til ismaelitterne for 20 sølvmonter, og købmændene tog ham med til Egypten.

²⁹⁻³⁰ Da Ruben lidt efter kom hen til hullet og opdagede, at Josef var væk, blev han ude af sig selv. Han skyndte sig tilbage til sine brødre, og mens han hev og flåede i sit tøj af fortvivelse, råbte han højt: »Drengen er der ikke! Hvad i alverden skal vi gøre?« ³¹ De tog nu Josefs farvede kjortel, slagtede en ged og dyppede kjortlen i blodet fra geden, ³² og så rejste nogle af dem hjem til deres far med et stykke af det blodige tøj. De sagde til ham: »Vi har fundet dén her. Kan du se, om det er din søns?« ³³ Jakob genkendte den og sagde: »Det er min søns kjortel! Et vildt dyr må have ædt ham! Josef er blevet flænset i stumper og stykker!« ³⁴ Han hev og flåede i sit tøj af fortvivelse og i lang tid gik han med sørgetøj. ³⁵ Alle hans sønner og døtre prøvede at trøste ham, men han blev ved med at afvise dem og græde over sin søn, mens han sagde: »Lad mit hjerte holde op med at slå, så jeg kan møde min søn igen i døden.«

³⁶ I mellemtiden blev Josef bragt til Egypten, hvor købmændene solgte ham til Potifar, en højtplaceret embedsmand, der holdt opsyn med hele hoffet for Faraos, den egyptiske konge.

Faraos drømmer om køer og korn og Josef forklarer Faraos drøm

(Første Mosebog kap. 41 vers 1-36)

¹ To år senere drømte Faraos en nat, at han stod ved Nilen ² og så syv pragtfulde, fede køer komme op af vandet og give sig til at æde af sumpgræsset på bredden. ³ Bagefter kom der syv elendige, magre køer op på bredden og stillede sig ved siden af de første. ⁴ De magre køer åd nu de fede køer – og så vågnede Faraos. ⁵ Han faldt dog i søvn igen, og nu drømte han, at syv store, modne kornaks voksede frem på ét strå. ⁶ Efter dem kom der syv dårlige kornaks, som østenvinden fik til at visne. ⁷ Men de syv visne slugte de syv store og modne kornaks – og så vågnede Faraos. ⁸ Om morgenen var han ude af sig selv og sendte bud efter alle sine rådgivere og fortalte dem om drømmen, men ingen af dem kunne tyde den for ham.

⁹⁻¹⁰ Mundskænken sagde nu til Faraos: »Kan Faraos huske dengang, bagerchefen og jeg blev smidt i fængsel, fordi vi havde gjort noget galt? ¹¹ En nat havde vi begge to en drøm med hver sin betydning.

¹² Vi sad i fængsel sammen med en ung hebraisk mand, der havde været en af Potifars slaver. Vi fortalte ham, hvad vi havde drømt, og han tydede begge vores drømme for os. ¹³ Og det gik præcis, som han sagde: Jeg fik mit job igen, og bageren blev hængt.«

¹⁴ Nu sendte Faraos bud efter Josef. Josef barberede sig, skiftede tøj og mødte kort efter op hos Faraos, ¹⁵ som sagde til ham: »Jeg har haft en drøm, og der er ingen, der kan tyde den. Men jeg har hørt, at du er en fremragende drømmetyder.« ¹⁶ Josef svarede: »Det er kun Gud, der kan give Faraos et svar, der kan bruges til noget. Det er ikke mig, der har særlige evner.« ¹⁷ Faraos begyndte at fortælle: »Jeg stod ved Nilens bred, ¹⁸ og der kom syv pragtfulde, fede køer op på bredden, hvor de gav sig til at æde af sumpgræsset. ¹⁹ Bagefter kom der syv andre køer op af vandet, men de var elendige og magre – jeg har aldrig set så sølle køer i hele Egypten! ²⁰ – og de syv elendige køer åd de syv fede. ²¹ Men selvom de fede køer forsvandt ned i maven på de magre, var de magre lige så elendige som før. Og så vågnede jeg. ²² Senere drømte jeg, at der først voksede syv store og modne kornaks frem på ét strå ²³ og bagefter syv uspiselige kornaks, som var helt visne og afsvedne. ²⁴ De dårlige kornaks slugte de gode. Jeg har allerede beskrevet det hele for mine rådgivere, men de kan ikke give mig nogen forklaring.«

²⁵ Josef sagde til ham: »Begge Faraos drømme handler om det samme. Det er en advarsel fra Gud om, hvad der kommer til at ske. ²⁶ De fede køer og de modne kornaks symboliserer syv gode år. ²⁷ De magre køer og de visne kornaks betyder 'syv år mere', men nu med hungersnød. ²⁸ Det er dét, Gud vil advare Faraos om. ²⁹ Først kommer der syv gode og rige år i hele Egypten, ³⁰⁻³¹ men bagefter kommer der syv år med så voldsom og udmattende sult, at ingen længere vil kunne huske de gode tider. Hungersnøden tvinger landet i knæ. Så alvorlig bliver den. ³² Når du drømte det to gange, er det, fordi Gud er fast besluttet på, at det kommer til at ske, og at det sker snart. ³³ Det vil derfor være klogt af Faraos at finde en dygtig og erfaren mand til at lede landet ³⁴ og skaffe sig embedsmænd til at opkræve en femtedel af høsten som skat i de syv år, hvor der er overflod. ³⁵ Embedsmændene kan i de syv gode år samle ekstra korn ind og opmagasinere det i byerne for Faraos. ³⁶ På den måde er der et lager, når de syv års hungersnød rammer Egypten, og landet undgår at blive fuldstændig udslettet.«